

**Фонд оценочных средств для входного контроля и
промежуточной аттестации обучающихся
по учебному предмету «Родная литература (чеченская)»
(типовой вариант)
(9 классы)**

Обязательная часть учебного плана.
Предметная область: Родной язык и родная литература

¹ Данный вариант фонда оценочных средств является типовым для учителя-предметника, ежегодно на основании приказа директора школы в ООП ООО вносятся изменения в форме дополнения.

9 класс

Нохчийн литературиин хъалхарчу чийрикан талламан болх №1

Сочинени «Нохчийн халкъан иллешкахь ненан васт»

План

1. Адин Сурхон ненан васт.
2. Оърсийн к1ентан ненан васт.
3. Цхъатерра юй цу шиннан ойланаш?
4. Х1ун мав1на ду церан вастийн. Царех хвайна хетарг ала.

Нохчийн литературиин шолг1ачу чийрикан талламан болх № 2 (Тест).

1. Муълхачу шараҳ арадала доладелла, «Серло» ц1е а йолуш, нохчийн дуъххъарлера газета?

1) 1923; 2) 1925; 3) 1934; 4) 1922;

2. Хъан аълла х1ара дешнаш : « Нохчийн мотт ч1ог1а къен хетар даржош берш цунах цхъана а кепара кхеташ боцу нах бу. Мелхо а, и мотт, шен г1оънца адаман ойланан уггаре а к1оргера аг1онаш йийцалур йолуш, ч1ог1а хъалдолуш бу».

1)Яковлев Н.Ф.; 2)Семенов Л.П.; 3) Толстой Л.Н ;4) Услар П.К.;

3. Муълхачу илли т1ера ду х1ара мог1анаш ?

«...-Хъо вийхира ва соьга цу юъртан тхъамданаша, Ас вехча велира хъо цу юъртан тхъамданашна, Дег1аха мерза са цара хъайга ва дехахь, Ахь даккхий д1алолахь дег1аха мерза са».

1)Аьккхийн Жанхотан илли»; 2) «Эвтархойн Ахъмадан илли»; 3) « Эла Къахъармин илли»; 4) «Теркаца хъала-охъа вехаш хиллачу эла Мусостан, Адин Сурхон илли»

4. Халкъан барта кхоллараллина юккъе х1ун ца йог1у?

1) кицанаш; 2) х1етал-металш; 3) туьранаш ; 4) стихотворенеш.

5. Дудаев 1абди вина а, д1акхелхина а шераш:

1)1901-1937 ; 2) 1922-1995 ; 3) 1920-1992; 4)1930-2012;

6. Нохчийн х1инцалера алфавит х1оттийна ю:

1) кириллицин буха т1ехь; 2) латиницин буха т1ехь; 3)1аьрбийн алфавита буха т1ехь;
4)гуържийн алфавита буха т1ехь.

7. «Лергашна хезна доцу, дагна кхиъна доцу, көртөхөн сеңа доцу төшүллөвкөйнүү...»

Х1окху дешнийн автор мила ву?

- 1) Сальмурзаев М.; 2) Дудаев Л.; 3) Айсханов Ш.

8. Нохчийн халкъян иллеш мульхачу жанрана юкъадог1у:

- 1) проза; 2) поэзии; 3) драматурги; 4) барта кхолларалла.

9. Мульхачу или т1ехъя массо а цхъяльна гайтина ву, вайн халкъян турпалхой:

Мадин Жаъммирза, Таймин Биболат, Зайтин Шихмирза, Жумин Акхтула, Баъчин Элмарза.

- 1) «Айкхин Жанхотан или»; 3) «Жумин Акхтулин или»;
2) «Чечанарчу Мадин Жаъммирзан или»; 4) «Эла Муслстан, Адин Сурхон или».

10. «Ц1еран ари» повесть т1ехъя мульха турпалхо ву 40 шо хир долуш?

- 1) Хонмурд; 2) Кулдевич;
3) Мирза; 4) Элберт.

Нохчийн литературиин кхоалг1ачу чийрикан талламан болх №3 (Тест).

1. Нохчийн литературиин бухбиллархо ... ву.

- 1) Ахмадов Муса; 2) Бадуев Сайд-Салихъ; 3) Гайсултанов 1умар;
4) Нажаев Ахъмад.

2. Стихашкахъ язинчу произведенехъ ... олу.

- 1) баллада; 2) роман; 3) поэма; 4) повесть.

3. Нажаев Ахъмад вина а, д1акхелхина шераш:

- 1) 1901-1937; 2) 1922-1995; 3) 1920-1992; 4) 1895-1943;

4. Мамакаев 1аърби вина юрт:

- 1) Элистанжа; 2) Хъалха-Марта; 3) Лаха –Невре.

5 . «Нохчийн лаьмнашкахъ» поэмин автор мила ву?

- 1) Мамакаев Л.; 2) Бадуев С.; 3) Айсханов Ш.

6. Х1ун баъхана дара Бадуев С.-С. «Бешто» повестехъ Бештога Бусана цаяхар?

- 1) Бешто Бусанех цавашар; 2) Бештона Бусанин нах резацахилар; 3) Бештон куралла;
4) Бусанина Бешто цавезар.

7. «Кавказан латта», «Йо1е», «Даге», «Сайн к1анте», «Нохчийн»-х1окху произведенийн автор ... ву.

1)Мамакаев Мохьмад; 2) Рашидов Шайд; 3)Мамакаев 1аърби; 4)Окуев Шима.

8. Муълхачу стиховоренера ду х1ара мог1анаш?

*Ц1ен зезаг дасталац гарманан арахь,
Стиглара можса малх хъөржсүү ца хилча.
Ирс долуши хилла вац уйрех д1атилча,
Даймахках ваяллачун дод хульу ирча.*

- 1) «Кавказан латта»; 2) «Йоле»; 3) «Даге»

9. «Г1ирмасолтас яъкхина са» дийцаан автор мила ву?

1) Мамакаев 1аърби; 2) Хамидов 1абдул-Хъамид; 3) Сальмурзаев Мохьмад.

10. Товсолт, Нурбика, Нурседа, Анна Львовна х1ара романан турпалхой муълхачу произведени юккъера бу?

1) «Нохчийн лаъмнашкахъ», 2) «Лаъмнаша ца дицдо», 3)«Абубешар»

Нохчийн литературиин йоъалг1ачу чийрикан талламан болх №4 (Тест).

1. «Сай» стихотворенин автор мила ву?

- 1) Гацаев С.; 2) Сулаев М.; 3) Мамакаев 1.

2. Гацаев Са1ид вина а, д1акхелхина а шереш:

- 1)1901-1937 ; 2) 1922-1995 ; 3) 1920-1992; 4)1938-2012

3. Мила ву дуъххъара нохчийн абат язинарг, муълхачу шарахъ араяълла иза?

1) 1862 ш. Досов Къеда; 2) 1870 ш. Эльдаров Таштмар; 3) 1920 ш. Джамалханов Зайнди.

4. Нохчийн поэзехъ дуъххъара г1улчаш яъхнарг ву:

- 1) Дудаев 1абди; 2) Мамакаев 1аърби; 3) Сальмурзаев Мохьмад;
4) Айсханов Шамсудди.

5. Х1окху дешнийн автор ву:

*«...нохчийн фольклор 1амор, айттехъа а меттигера майна долуши хилла ца
1а. Цъвацъа нохчийн фольклоран масех дашехъ дуккха а эзарнаши шерийн
геннара аyzнаши хеза».*

- 1) Пушкин А.С.; 2) Яковлев ; 3) Услар П.К.; 4) Семенов Л.П.

6. Муълхачу шарахъ арадала доладелла, «Серло» ц1е а йолуш, нохчийн дуъххъарлера газет?

- 1) 1923; 2) 1925; 3) 1934; 4) 1922.

7. 1.-Хъ. Хамидовн «Лийрбоцурш» ц1е йолчу турпалаллин драмин көртачу турпалхочун ц1е яра ...

1) Шерипов А.; 2) Нурадилов Х.; 3)Мухамед- Мирзоев Хаважи.

8. Къамелехъ адамийн синхаам к1арг а беш ,х1ума поэтически а,исбаяхъаллин а билгалонаща гойтучух х1ун олу?
1) эпитет; 2) эпиграф; 3) эпилог.

9) Литературин произведенехъ исбаяхъчу дешнаща х1оттийначу 1аламан суртах х1ун олу?
1) сюжет; 2) кульминаци; 3) пейзаж.

10) 1918-чу шарахъ Лаха-Неврехъ вина нохчийн г1араваълла яздархо мила ву?

- 1) Дудаев 1абди; 2) Мамакаев 1аърби; 3) Сальмурзаев Мохъмад;
- 4) Айсханов Шамсудди.

V-IX классийн дешархойн ненан маттах долчу хаарийн х1итточу оценкийн барамаш

Сочиненийн мах хадор.

5-9 классашкахъ язъечу сочиненийн барам хила тарло кху тайпана:

- 5 классехъ-0,5 я 1,0 аг1о;
- 6 классехъ-1,0 я 1,5 аг1о;
- 7 классехъ-1,5 я 2 аг1о;
- 8 классехъ-2 я 3 аг1о;
- 9 классехъ-3 я 4 аг1о.

И сочиненин барам цу т1ехъ сецина боций хъехархочунна хaa деза, х1унда аylча кхин дуккха а т1едахкарща бозуш бу цүнан чулацам:

- 1) дешархойн йозанан хат1 тайп-тайпана хилар;
- 2) сочиненин тайпане хъялжжина цүнан чулацам хийцабалар.

1. «5» дуыллу:

- а) дешнаш харжарехъ я предложенеш х1итторехъ цхъаннал-шиннал сов г1алат дацахъ;
- аь) цхъаннал сов доцуш жима орфографин я пунктуацин г1алат хилахъ.

2. «4» дуыллу:

- а) дешнаш харжарехъ я предложенеш х1итторехъ кхааннал сов г1алат ца хилахъ;
- аь) шиннал сов орфографин а, шиннал сов пунктуацин а г1алат дацахъ.

3. «3» дуыллу:

- а) дешнаш харжарехъ я предложенеш х1итторехъ пхеаннал-ялханнал сов г1алат дацахъ;
- аь) пхеаннал сов орфографин а, ялханнал сов пунктуацин а г1алат дацахъ.

4. «2» дуыллу:

- а) дешнаш харжарехъ я предложенеш х1итторехъ ворх1анга кхочуш г1алат делахъ;

- аь) кхойттанга кхочуш орфографин а, пунктуацин а г1алат делахъ, царна юкъахъ ворх1анга кхочуш орфографин г1алат а долуш.

Сочиненина ши оценка юыллу: хъалхарниг литературина, шолг1аниг нохчийн маттана.

Республиkerчу берригэ а нохчийн меттан, литературиин хъехархоча шайн балха т1ехь пайдаэца безар бу оценкийн оцу норманех.

V-IX классийн дешархойн тесташ хааршна мах хадорехь хъехархочо

куйгалла оьцу кху некъех:

1. «5» дуыллу, нагахь санна тесташ т1ехь цхъя а г1алат дацахь.
2. «4» дуыллу, цхъаннал сов г1алат ца хилахь.
3. «3» дуыллу, шиннал сов г1алат а ца хилахь.
4. «2» дуыллу, кхааннал сов г1алат хилахь.

